

KOMMUNLEDNINGSKONTOR KLK
Kommunjurist
Ylva EhnKOMMUNSTYRELSEN
2025-04-10

Taxa för kopia m.m. av allmän handling

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige beslutar att fastställa *Taxa för kopia m.m. av allmän handling*, daterad den 21 februari 2025.
2. Kommunfullmäktige beslutar att *Taxa för kopia m.m. av allmän handling* ska gälla från och med den 1 juni 2025 och ersätta taxa som beslutades av kommunfullmäktige den 28 november 2011, § 121.

Sammanfattning

Täby kommuns *Taxa för kopior, avskrifter och utskrifter* som beslutades av kommunfullmäktige den 28 november 2011, § 121, behöver ses över och föreslås ersättas med en ny anpassad taxa utifrån dagens förutsättningar.

Alla har rätt att ta del av allmänna handlingar om det inte finns uppgifter däri som omfattas av sekretess. Det ska ske kostnadsfritt om den enskilde tar del av allmänna handlingar i kommunens lokaler. Den som önskar ta del av en allmän handling har även rätt att mot en fastställd avgift få en avskrift eller kopia av handlingen till den del handlingen får lämnas ut. Taxan reglerar de avgifter kommunen tar ut när någon vill ha en avskrift eller en kopia. I bilaga *Taxa för kopia m.m. av allmän handling* framgår avgifterna och ytterligare bestämmelser kring när dessa ska tas ut.

Ärendet

Täby kommuns Taxa för kopior, avskrifter och utskrifter som beslutades av kommunfullmäktige den 28 november 2011, § 121, behöver ses över och den föreslås ersättas med en ny anpassad taxa utifrån dagens förutsättningar.

Alla har rätt att ta del av allmänna handlingar om det inte finns uppgifter däri som omfattas av sekretess. Det ska ske kostnadsfritt om den enskilde tar del av allmänna handlingar i kommunens lokaler. I tryckfrihetsförordningen (TF) finns det bestämmelser om hur allmänna handlingar ska lämnas ut (2 kap. 15 och 16 §§ TF).

Den som önskar ta del av en allmän handling har även rätt att mot en fastställd avgift få en avskrift eller kopia av handlingen till den del handlingen får lämnas ut. En myndighet är dock inte skyldig att i större utsträckning än vad som följer av lag lämna ut en upptagning för automatiserad behandling i annan form än utskrift, det vill säga på papper (2 kap. 16 § första stycket TF, det så kallade utskriftsundantaget).

Justitieombudsmannen (JO) har uttalat att en kommun som vill ta ut avgifter för utlämnande av kopia på en allmän handling måste fatta ett beslut i fullmäktige om grunderna för dem. (jfr JO:s beslut, dnr 3452-2000 och dnr 1149-2015). Varje kommun får alltså genom beslut i fullmäktige fastställa de avgifter som ska tas ut av nämnderna i kommunen för kopior av allmänna handlingar, jfr 2 kap. 5 § kommunallagen (2017:725), KL.

Om en kommun beslutar att ta ut en avgift får denna inte sättas högre än vad som motsvarar självkostnaden, 2 kap. 6 § KL. Med självkostnad avses summan av samtliga kostnader för en viss vara eller tjänst. I 2 kap. 3 § KL regleras den s.k. likställighetsprincipen, dvs. att kommuner ska behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat. Avgifter för kopior måste vara enhetliga, dvs. kopior på samtliga allmänna handlingar måste avgiftsbeläggas (se RÅ 1979 Ab 221).

Vid fastställande av avgiften får hänsyn inte tas till handlingens framtagande och återställande (RÅ 1985 2:9). Kostnaden för en eventuell sekretessprövning får inte heller ingå i underlaget för avgiften.

Idag finns väldigt många handlingar i kommunen publicerade på kommunens webbplats och allmänheten kan således ta del av dessa utan att behöva begära ut dem. De flesta underlag för nämndernas och kommunfullmäktiges beslut

publiceras på webbplatsen för att allmänheten ska kunna ta del av dem.
Kommunen har således en hög transparens.

Täby kommun har sedan tidigare beslutat att ta ut en avgift för kopior som lämnas ut på papper, 3 kr per kopia i A4 svartvitt och vidare finns andra storlekar på avgifterna beroende på storlek på papperskopian samt andra avgifter för färgkopior. Det finns inget skäl för att ändra på dessa. Liksom tidigare föreslås att de första nio sidorna är gratis, den tionde sidan kostar 50 kr.

En ändring jämfört med dagens taxa är att det föreslås en anpassning av avgifterna för att likställa utlämnande av en kopia av en allmän handling digitalt med ett utlämnande av en kopia på papper. Den som vill ha en kopia av en allmän handling på papper måste sedan länge erlägga en avgift för detta (om handlingen har fler än nio sidor). Det är rimligt att även den som vill erhålla en kopia digitalt får erlägga en avgift för att täcka kostnaden för detta.

Som ovan framgått finns redan i hög grad allmänna handlingar publicerade på kommunens webbplats. Enligt förslaget erhålls vidare de första nio handlingarna gratis. I praktiken är det således endast en enskild som begär relativt många allmänna handlingar som kommer att behöva betala en avgift om de vill ha digitala kopior (och om det är lämpligt att lämna ut kopiorna digitalt).

Huruvida utlämnandet av kopior sker på papper eller digitalt i det enskilda fallet kommer att bero på t.ex. hur sekretessprövningen av de allmänna handlingarna hanteras. I praktiken kan det därför bli så att allmänna handlingar som finns digitalt ändå lämnas ut på papper, och därmed i enlighet med de avgiftsbestämmelserna, på grund av sekretessprövningen.

Det föreslås också att det införs avgifter för att hantera den kostnad som uppstår av att omvandla en allmän handling i papper till en digital version genom att skanna in dem om den enskilde så önskar och det i övrigt är lämpligt. Det kan t.ex. finnas äldre handlingar som begärs ut där originalet är i papper eller nyare handlingar där originalet är på papper på grund av det finns en fysisk underskrift som därför behöver skannas in för att kunna lämnas ut digitalt. Då föreslås att avgift tas ut på snarlikt sätt som för utlämnande på papper.

Det finns vissa utmaningar att beräkna självkostnaden för utlämnandet av kopior (beräkning av vad "maskin- och materialkostnaderna" uppgår till, jfr JO 2004/05 2. 423), men bedömningen är att 3 kr per handling är rimligt för en digital kopia respektive för skanning av ett pappersoriginal till en digital kopia. Det finns kommuner som tar mer betalt än 3 kr per digital kopia/handling och det finns

kommuner som tar något mindre betalt. För de statliga myndigheterna gäller avgiftsförordningen (1991:191) som ger stöd för att ta ut avgift för digital kopia. Domstolsverket tar 2 kr per digital handling och Riksdagsförvaltningen tar 5 kr per digital handling. En för hög avgift kan medföra att enskilda avhåller sig från att beställa kopior av allmänna handlingar vilket motverkar syftet med offentlighetsprincipen. En avgift om 3 kr per digital handling bedöms dock inte vara för hög.

Vissa begrepp och format föreslås också uppdateras i jämförelse med dagens taxa.

Annan verksamhet

Alla som efterfrågar handlingar av kommunen gör det inte inom ramen för offentlighetsprincipen. En part har t.ex. rätt till viss insyn i sitt ärende. Vidare kan en kommun ha viss uppdragsverksamhet där ersättning kan utgå enligt andra beslut. Sådant omfattas inte av denna taxa.

Beredningen

Ärendet berör kommunens samtliga nämnder. Sakfrågan är dock avgränsad och kommunstyrelsen hanterar också begäran om utlämnande av allmän handling varför det bedöms tillräckligt att beredningen endast sker av kommunstyrelsen inför kommunfullmäktiges beslut.

Ekonomiska överväganden

Taxans syfte är att den kostnad som uppstår på grund av att enskilda vill ta del av en kopia av en allmän handling ska bäras av dem som begär en kopia. Någon egentlig kostnad ska därför inte uppstå för kommunen på grund av beslut om taxan.

Katarina Kämpe
Kommundirektör

Ann-Charlotte Mann
Chef verksamhetsutveckling

Bilagor

- *Taxa för kopia m.m. av allmän handling* (daterad 21 februari 2025)

Expedieras

Samtliga nämnder

Kommunjurist Ylva Ehn